

prima instanță: Iu. Potînga
instanța de apel: V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița

dosarul nr. 3ra-34/17

Î N C H E I E R E

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea Editorială și Comercială pe Acțiuni „Cartea”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății Editoriale și Comerciale pe Acțiuni „Cartea” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea Editorială și Comercială pe Acțiuni „Cartea” și menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 11 ianuarie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă,

constată:

La 24 octombrie 2014, SA „Cartea” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii a indicat că la 30 iulie 2014, inspectorii Direcției Control Fiscal nr. 3 al Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a fost efectuat un control fiscal, la fața locului, prin metoda verificării operative la librăria care o deține din mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 6.

Susține că în cadrul controlului, până a se legitima, inspectorii fiscali au efectuat o cumpărătură de control a cărții „Букварь” a autorului Jukova N.S., în sumă de 81 lei, iar casierul librăriei, în mod corespunzător, a utilizat mașina de casă și control. După prezentarea legitimației de serviciu, inspectorii fiscali au verificat raportul mașinii de casă și control în corelație cu soldul mijloacelor bănești în casierie și nu au găsit divergențe.

Ulterior, însă au solicitat casierului să prezinte documentele de proveniență a mărfurilor comercializate în librărie (cărți, rechizite de birou). Drept urmare, casierul a prezentat documentele de evidență internă, inclusiv contul-factura nr. 1070/20 din 10 martie 2014 detaliată, în baza căror librăria recepționează din depozit și reflectă în

stocul său mărfurile expuse comercializării și toată informația cu privire la acestea, concomitent, a explicat că documentele în baza cărora a fost cumpărată marfa sunt păstrate în oficiul și contabilitatea societății, care se află la o altă adresă.

Cu toate acestea, inspectorii au respins documentele interne de recepție a mărfii, au refuzat să contacteze conducerea și contabilitatea SA „Cartea” și au întocmit actul nr. 1-658743 din 30 iulie 2014 în care au înscris că la momentul controlului librăria nu dispunea de documente de proveniență a mărfurilor supuse comercializării contrar art. 17 alin. (1) Legea contabilității și pct. 11 cap. IV a Hotărârii Guvernului RM nr. 1068 din 20 octombrie 2000 cu privire la aprobarea Regulamentului privind recepționarea mărfurilor conform cantității și calității în Republica Moldova.

A mai indicat reclamantul că inspectorii fiscali au stabilit încălcarea art. 8 alin. (2) lit. f) Cod fiscal, prin neprezentarea documentelor de proveniență a mărfurilor comercializate în librărie (cărți, rechizite de birou).

Menționează că după ce a luat cunoștință cu actul de control și cu nota informativă a casierului, la 14 august 2014, în termenul de 15 zile de la emiterea actului, în ordinea prevăzută de art. 216 alin. (8) Cod fiscal, a depus pârâtului copiile actelor de proveniență solicitate și dezacordul în formă scrisă.

În pofida prezentării actelor solicitate și a argumentelor legale, pârâtul Inspectoratul Fiscal pe mun. Chișinău a emis decizia nr. 1436/3/12 din 21 august 2014, prin care a aplicat față de SA „Cartea” o amendă în mărime de 10 000 lei pentru neprezentarea la prima cerere documentele necesare organului fiscal, referindu-se în acest sens la prevederile art. 253 alin. (1) Cod fiscal.

Remarcă că în decizia emisă pe seama dezacordului, organul fiscal nu a făcut decât se preia constatările scrise în actul de control, fără a face o proprie verificare și constatare a circumstanțelor cazului. Nu s-a indicat nici un motiv pentru respingerea argumentelor și obiectiilor, fiind invocată o expresie generală și declarativă că argumentele prezentate nu pot servi temei juridic pentru clasarea cazului. În consecință, nu a supus verificării și nu s-a expus referitor la documentele de proveniență a mărfii prezentate de SA „Cartea”, alăturat la dezacordul cu actul de control.

Evidențiază reclamantul că deoarece în conformitate cu art. 252 Cod fiscal, decizia organului fiscal fiind obligatorie pentru executare, nu se suspendă în caz de contestare, la 22 august 2014 a achitat amenda în sumă de 5 000 lei, beneficiind, astfel, de o reducere de 50% prevăzută prin decizia din 21 august 2014 și art. 234 alin. (2) Cod fiscal.

În același timp, considerând că decizia a fost emisă ilegal, la 04 septembrie 2014 a depus la organul emitent contestație, care însă prin decizia nr. 177 din 25 septembrie 2014 a fost respinsă ca neîntemeiată.

În decizia emisă pe marginea contestației prealabile, organul fiscal a indicat precum că casierul din librărie era obligat să prezinte documentele de proveniență a mărfii, în pofida faptului că în condițiile art. 8 alin. (3) Cod fiscal, în caz de absență a conducătorului întreprinderii, obligațiunile contribuabilului sunt îndeplinite de alte persoane cu funcții de răspundere, gestionare a subiectului impunerii, în limitele competenței lor. De asemenea, s-a invocat art. 20 Legea nr. 105 din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor, care obligă comerciantul să dețină documentele de proveniență a mărfurilor și se afișeze obligatoriu la vedere autorizația de funcționare și licența, dacă genul de activitate este reglementat prin licențiere. La fel, s-a mai indicat

că, în cazul în care subdiviziunea contribuabilului se află în afara locului reședinței de bază, mărfurile transportate de la depozit până la unitatea comercială urmează a fi însoțite de factură, care este formular tipizat cu regim special, invocând în acest sens art. 20 alin. (1) lit. a) și c) Legea contabilității.

Consideră reclamantul că actul de control și decizia de neprezentare la prima cerere a documentelor necesare organului fiscal și aplicarea sancțiunii în baza art. 253 alin. (1) Cod fiscal, sunt ilegale în fond, pentru că nu a comis nici o acțiune sau inacțiune de încălcare fiscală. Astfel încât, nici la 30 iulie 2014 și nici ulterior nu a comis acțiuni sau inacțiuni de împiedicare a controlului fiscal, care s-ar sancționa cu amendă fiscală și s-ar încadra în art. 253 alin. (1) Cod fiscal.

Afirmă că actele contestate au fost emise urmare a controlului fiscal în magazinul contribuabilului, dar nu în oficiu unde se află organele de conducere și contabilitatea acestuia. Controlul fiscal a fost efectuat în absența contribuabilului sau reprezentantului legal al acestuia, fiind prezent doar casierul (vânzătorul din magazin), statutul și atribuțiile cărui nu pot fi egale cu cele ale agentului economic SA „Caretă”. Așadar, inspectorii fiscali au solicitat doar librăriei de pe bd. Ștefan cel Mare 6, în persoana casierului, să prezinte imediat documentele de proveniență, însă librăria este doar un magazin din rețeaua contribuabilului, dar nu însuși contribuabilul. Librăria nu este nici persoană juridică, nici filială, nici reprezentanță a persoanei juridice, după cum nici casierul nu este persoană cu funcții de răspundere și de reprezentare a agentului economic supus controlului.

La fel, reclamantul a invocat că, potrivit anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului RM nr.931 din 08 decembrie 2011, magazin este unitate comercială staționară cu suprafața comercială mai mare de 20 m.p. destinat comercializării mărfurilor cu amănuntul, care dispune de încăperi pentru recepționarea, depozitarea, pregătirea prealabilă a mărfurilor spre vânzare și vânzarea acestora, precum și de încăperi auxiliare administrative și de uz social. Iar potrivit art. 224 alin. (2) Cod fiscal, casierul reprezintă agentul economic și acționează în numele acestuia doar la comercializarea bunurilor și la informarea consumatorilor cu privire la bunurile comercializate, inclusiv în cadrul cumpărăturii de control efectuată de către inspectorii fiscali.

În așa mod, insistă că în actul și în deciziile fiscale nu este constatată nici o încălcare a obligațiilor ce țin de competența casierului magazinului, inclusiv lipsesc încălcări la efectuarea cumpărăturii de control. Toate învinuirile din act vizează chestiuni de păstrare și prezentare a documentelor prin care SA „Caretă” a cumpărat marfa expusă comercializării prin librăriile sale, iar aceste chestiuni depășesc competența vânzătorului din librărie și țin de contabilitate și organul executiv al SA „Caretă”, după cum instituie art. 13 Legea contabilității.

Mai invocă că în situația în care în cadrul controlului la fața locului inspectorii fiscali ar fi invitat administratorul SA „Caretă” sau adjunctul acestuia, li s-ar fi prezentat imediat documentele de proveniență în formă electronică, însă la momentul efectuării controlului inopinat în librărie inspectorii nu au informat și nu au implicat organul executiv al SA „Caretă” de competența cărui ține asigurarea accesului la documentele pe suport de hârtie și în variantă electronică.

De asemenea, relevă că prin decizia de respingere a contestației, organul fiscal neîntemeiat pretinde că, potrivit art. 8 alin. (3) Cod fiscal, casierul în calitate sa de angajat în mod legal a participat la controlul operativ și avea obligația să prezinte documentele de proveniență, deoarece casierul nu este gestionar al contribuabilului SA

„Cartea” și nu are competența de a ține contabilitatea și rapoarte financiare, chestiuni ce țin de competența administratorului societății.

Mai mult că, după oferirea de către casier a explicațiilor precum că documentele de cumpărare a mărfii sunt în contabilitatea agentului economic, inspectorii fiscali nu au încercat să efectueze controlul documentelor în oficiul contribuabilului, după cum prevede art. 216 alin. (1) Cod fiscal.

La acest segment, menționează reclamantul că din interpretarea și aplicarea prin coroborare a art. 216-224 Cod fiscal, rezultă că, fața locului, în cazul efectuării controlului fiscal în scopul verificării respectării legislației de către contribuabil la comercializarea mărfii și respectiv, la informarea consumatorilor, este locul în care contribuabilul comercializează produsele, însă tot din aceleași norme legale rezultă că, locul verificării respectării de contribuabil a obligațiilor fiscale de prezentare imediată spre control a documentelor de proveniență a mărfurilor comercializate este locul în care contribuabilul trebuie să păstreze aceste documente.

Iar, art. 43 alin. (1) din Legea contabilității prevede obligația entității să păstreze pe suport de hârtie sau în formă electronică documentele contabile care includ: documentele primare, registrele contabile, situațiile financiare și alte documente aferente organizării și ținerii contabilității.

În același timp, atenționează că Legea lasă la latitudinea agentului economic organizarea obligației de deținere și păstrare a documentelor contabile, inclusiv determinarea locului păstrării lor. Art. 216 alin. (1) Cod fiscal acordă expres agentului economic posibilitatea de a alege să păstreze documentele, inclusiv cele de proveniență a mărfii, fie la sediul său, fie la oficiul său, fie la domiciliu, în cazul în care acolo se află sediul. În același timp, nici Legea nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior și nici o altă lege nu obligă agentul economic să păstreze și să dețină concomitent și la locul de vânzare documentele de proveniență a mărfurilor.

Susține reclamantul că, la examinarea contestației prealabile, organul fiscal a înaintat o nouă învinuire, nedeținerea în librărie și neprezentarea la prima cerere a facturilor de transportare a mărfurilor de la depozitul agentului economic până la magazinul său, întocmite pe formular tipizat cu regim special, însă asemenea învinuire este contrară actului de control fiscal din 30 iulie 2014, prin care a fost învinuit de nedeținerea în librărie a documentelor de proveniență a mărfii prevăzute de art. 17 alin. (1) Legea contabilității și pct. 11 cap. IV hotărârea Guvernului RM nr. 1068 din 20 octombrie 2000 privind aprobarea Regulamentului cu privire la recepționarea mărfurilor conform cantității și calității în Republica Moldova. Potrivit acestor norme, documentele de proveniență a mărfurilor sunt cele încheiate între vânzătorul mărfii și cumpărător, acestea fiind: actul de recepționare a mărfii de către cumpărător, documentele de însoțire, de transport, care confirmă cantitatea și calitatea mărfii livrate, contractul dintre vânzător și cumpărător. Astfel încât, facturile de transportare a mărfurilor de la depozitul agentului economic până la magazinul său sunt de ordine internă și sunt diferite de documentele solicitate de inspectorii, care probează proveniența mărfurilor, adică cumpărarea mărfurilor de către contribuabil de la terț.

Mai mult, potrivit art. 20 alin. (1) lit. c) Legea contabilității, factura de transportare în cadrul entității dezintegrate teritorial trebuie să însoțească marfa la transportarea ei. Nici o hotărâre și nici o lege subordonată legii nu obligă contribuabilul să păstreze în magazin facturi care însoțesc marfa la transportarea de la depozitul la magazinul contribuabilului.

Subliniază reclamantul că, pentru propria ordine și control a elaborat și utilizează documente interne pentru operațiunile de recepționare și reflectare în stocul librăriei a fiecărui articol expus comercializării, cu indicarea informației complete privind acest articol și cu respectarea elementelor obligatorii prevăzute de art. 19 Legea contabilității. Aceste documente se păstrează în librărie și au fost prezentate de casier spre control inspectorilor fiscali la prima lor cerere. Inspectorii fiscali au ridicat copiile de pe unele documente, însă în actul de control și în deciziile ulterioare nu s-au expus pe marginea lor.

Mai invocă reclamantul că la respingerea contestației pârâtul a invocat suplimentar prevederi din Legea privind protecția consumatorilor, însă consideră că aceste referințe sunt irelevante, pentru că art. 20 al Legii nr. 105 din 13 martie 2003 nu justifică decizia fiscală contestată, dar reglementează alte relații decât cele litigioase.

Or, norma invocată prevede obligația vânzătorului de reparare a prejudiciului cauzat consumatorului de produse și serviciile necorespunzătoare, dar nu obligația vânzătorului de a deține în locul de vânzare documentele în baza cărora a cumpărat marfa.

De altfel, Legea nr. 105 din 13 martie 2003 nu conține prevederi de obligare a agentului economic să păstreze și să dețină documentele de proveniență a mărfii în locul de vânzare a acestora. Nici dreptul la informare a consumatorului reglementat prin această lege nu cuprinde accesul consumatorului la documentele în baza cărora agentul economic a cumpărat marfa, fapt care, în opinia sa, atestă că organul fiscal a interpretat greșit normele legale și pretinde excesiv că SA „Cartea” pentru a respecta dreptul la informare al consumatorilor ar trebui să păstreze în magazinele sale documentele în baza cărora a fost cumpărată marfa. Or, în lipsa unei norme care să prevadă expres și clar asemenea obligații, legile trebuie interpretate în corespundere cu art. 11 Codul fiscal, potrivit cărui toate îndoielile apărute la aplicarea legislației fiscale se vor interpreta în favoarea contribuabilului.

Relevă reclamantul că, în cadrul controlului și al soluționării prealabile a cauzei, pârâtul nu a demonstrat existența deciziei scrise privind efectuarea controlului și extinderea acțiunii la controlul documentelor de proveniență a mărfii la fața locului.

De asemenea, invocă că luând cunoștință de cererea inspectorilor fiscali, în temeiul art. 8 alin. (2) lit. f) Cod fiscal și pct. 11 al cap. IV Hotărârea Guvernului RM nr. 1068 din 20 octombrie 2000, precum și în termenul acordat pentru expunerea dezacordului, a remis alăturat la dezacord copiile de pe documentele de recepționare conform cantității și calității a cărții „Букварь”, a autorului Jukova N.S., prin care inspectorii au efectuat cumpărătura de control.

Astfel, au fost anexate: extrasul din specificația nr. 1 din 27 februarie 2014 la contractul nr. 418/2013 din 27 noiembrie 2013 de vânzare-cumpărare a cărților încheiat între vânzătorul ООО „Торговый Дом „Эксмо” din Rusia și cumpărătorul SA „Cartea” din Moldova, în care la art. 644 este menționată livrarea de către cumpărător a cărților, inclusiv a cărții „Букварь”, a autorului Jukova N.S., precum și condițiile de cantitate și preț; declarația primară nr. LN07060355 din 03 martie 2014 înregistrată la organele vamale ale Republicii Moldova, prin care se atestă că vânzătorul „Торговый Дом „Эксмо” a exportat din Rusia, iar SA „Cartea” a importat în Moldova cărți cu conținut cultural, inclusiv cele menționate la art. 644 în specificația nr. 1 din 27 februarie 2014 și factura de primire nr. 70 din 04 martie 2014, care atestă că SA „Cartea” a efectuat recepționarea conform cantității și calității

contractuale a cărților livrate de „Торговый Дом „Эксмо”, inclusiv, a cărții „Букварь”, a autorului Jukova N.S., înscriind-o cu nr. 42 la codul 15296.

Consideră că aceste documente dovedesc faptul deținerii de către SA „Cartea” la momentul controlului documentele de proveniență a mărfii, însă în decizia din 21 august 2014 și din 25 septembrie 2014 pârâtul nu a supus verificării și aprecierii documentele prezentate și respectarea obligațiilor prevăzute de lege privind deținerea, păstrarea și prezentarea spre control fiscal a documentelor de proveniență a mărfii comercializat, astfel încât, deciziile pârâtului sunt declarative, superficiale, emise cu încălcarea și interpretarea greșită a legii și fără examinarea în esență și în fond a circumstanțelor cauzei.

Solicită reclamantul SA „Cartea” anularea actului de control nr. 1-658743 din 30 iulie 2014 și a deciziei nr. 1436/3/12 din 21 august 2014 emise de Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău pentru încălcarea legislației fiscale și aplicarea amenzii în mărime de 10 000 lei, precum și obligarea restituirii din bugetul de stat a sumei de 5 000 lei achitată prin ordinul de plată nr. 2484 din 12 august 2014 conform deciziei contestate și recuperarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 11 ianuarie 2016, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2016, a fost respins apelul declarat de către SA „Cartea” și menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea concluziei care a format convingerea de a respinge acțiunea, instanțele judecătorești au reținut prevederile art. 8 alin. (2) lit. f), art. 214 alin.(1) și (3), art. 222 alin.(2), art. 253 alin.(1) din Cod fiscal, art. 21 alin.(1) al Legii nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior, pct. 9 din Regulamentul cu privire la recepționarea mărfurilor conform cantității și calității în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1068 din 20 octombrie 2000 și art.17 din Legea contabilității.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanțele au stabilit că SA „Cartea” nu a prezentat la prima cerere a persoanelor cu funcție de răspundere ale organelor cu atribuție fiscală documentele de proveniență a mărfurilor expuse comercializării la librărie, cărți și rechizite de birou. Încălcarea în sensul redat, a fost confirmată și prin explicațiile reclamantului, care a recunoscut că documentele de proveniență a mărfii comercializate în librăria din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 6, mun. Chișinău, nu au fost prezentate la prima cerere a inspectorilor fiscali în timpul controlului, deoarece nu sunt în această librărie, dar în oficiul și contabilitatea societății, care se află la o altă adresă.

În consecință, instanțele au concluzionat că decizia Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău nr. 1436/3/12 din 21 august 2014, prin care s-a constatat încălcarea art. 8 alin. (2) lit. f) Codul fiscal și în coroborare cu art. 253 alin. (1) Cod Fiscal, a fost aplicată sancțiunea amendă 10 000 lei, este legală și întemeiată.

La 28 noiembrie 2016, SA „Cartea” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel sau emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii în sensul formulat.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, susținând că aceasta a fost pronunțată fără asigurarea și respectarea dreptului reclamantei de a participa și a-și prezenta apărarea în ședința de judecată publică.

Afirmă că avocata reclamantei s-a prezentat la ora, data și locul la care a fost citată pentru examinarea cauzei în ordine de apel, însă, pentru că sala de ședință era arhiplină, avocata reclamantei de rând cu alte persoane a rămas în hol în așteptarea să fie invitată pentru participare la examinarea cauzei, cu toate acestea, înainte de începere a examinării cauzei a reclamantei, Curtea de Apel Chișinău nu a anunțat despre examinarea cauzei în așa fel încât să fie auzit și nu a invitat avocatul reclamantei să participe în ședință. În consecință, Curtea de Apel Chișinău a examinat zeci de cauze, printre care și cazul său, cu încălcarea principiului continuității, situație în care reprezentantul societății nu a putut să anunțe greșierul despre prezența ei.

La fel, susține că instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe de respingere a contestației reclamantei, urmare a aprecierii arbitrare a probelor și nu a făcut nici o verificare proprie a circumstanțelor cauzei, nu a apreciat în nici un fel probele, nu a indicat nici un motiv pentru care a respins argumentele invocate în dezacordul cu constatările primei instanțe.

De asemenea invocă că decizia instanței de apel, la fel ca cea a organului fiscal și hotărârea instanței de judecată au fost adoptate în contradicție cu art. 234 alin. (1) al Codului fiscal, care urma a fi aplicat la caz, însă nu a fost aplicat.

Menționează că potrivit normei enunțate, sancțiunea fiscală nu se aplică în întregime sau parțial, iar în cazul în care a fost deja stabilită se anulează, în întregime sau parțial, dacă se prezintă dovezi ce confirmă legalitatea tuturor acțiunilor (inacțiunilor) sau a unor acțiuni (inacțiuni) considerate anterior ilegale. Pe când probatoriul cauzei atestă că, la 14 august 2014, după ce a luat cunoștință de actul și de solicitarea organului fiscal, administratorul SA „Cartea” a depus la oficiul fiscal documentele de proveniență a-lotului de cărți, care dovedesc că SA „Cartea” deține și a deținut și în momentul controlului documentele de proveniență a mărfii prevăzute de art. 17 alin. (1) din Legea contabilității nr. 1068 din 20 octombrie 2000 și pct. 11 al cap. IV din Hotărârea Guvernului nr. 1068 din 20 octombrie 2000 și le-a prezentat organului fiscal în termenul acordat pentru expunerea obiecțiilor față de actul de control, or, art. 234 alin. (1) din Codul fiscal prevede, inclusiv, că documentele prezentate cu încălcarea termenelor stabilite de organul fiscal sau după efectuarea controlului fiscal sunt verificate în mod obligatoriu.

Cu toate acestea, afirmă că documentele și circumstanțele menționate au fost lăsate fără cercetare și analiză, deși, legea expres le indică ca temei absolut de neaplicare/anulare a amenzii. Mai mult, însuși Inspectoratul Principal de Stat explică că în cazul probării după un prim control a faptului respectării legii, amenzile nu se aplică, fie se anulează.

Relevă reclamantul că instanțele de judecată greșit au interpretat și art. 21 alin. (1) al Legii nr. 231 din 23 septembrie 2010 cu privire la comerțul interior, or, potrivit textului normei citate, contribuabilul are obligația să păstreze la locul de vânzare copii de pe documentele de conformitate tehnică a mărfurilor, însă, la categoria documentelor de conformitate a mărfurilor, care trebuie păstrate și la locul de vânzare, nu se atribuie și cele de proveniență, acestea fiind absolut diferite.

Remarcă că instanțele de judecată greșit au interpretat și au aplicat pct. 9 din Regulamentul cu privire la recepționare a mărfurilor conform cantității și calității în Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1068 din 20 octombrie 2000, care, prin coroborare cu alte norme, impune vânzătorului și respectiv,

cumpărătorului obligația de a expedia-recepționa marfa însoțită de documente de proveniență.

Însă, evidențiază că librăria nu cumpără marfă, or nu are asemenea împuterniciri, iar în virtutea confidențialității informației, nu are nici accesul la actele și la condițiile de cumpărare a mărfii. Prin urmare, nu este cazul ca librăria să dețină documentele de cumpărare a mărfii, în situația în care activitatea de cumpărare a mărfii este desfășurată nemijlocit de SA „Cartea”, care are personalitate juridică și care repartizează marfa către punctele sale de comerț cu indicarea prețului ei de vânzare.

Mai indică că instanțele de judecată greșit au interpretat și prevederile art. 232 lit. a) din Codul fiscal, care permite tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală a contribuabilului persoana juridică a cărei persoană cu funcție de răspundere a săvârșit o încălcare fiscală, însă, organul fiscal nu a probat faptul că persoanele cu funcții de răspundere ale SA „Cartea” au săvârșit încălcări fiscale, în timp ce casierul nicidecum nu este persoană cu funcție de răspundere, iar instanțele nu au indicat nici o normă care să-l califice ca atare.

În consecință, relevă că instanțele de judecată nu au indicat legea care obligă agentul economic să păstreze și să dețină în locul de vânzare documentele de proveniență a mărfurilor. Cu atât mai mult că la locul de vânzare, sunt păstrate și au fost arătate inspectorilor fiscali documentele de evidență internă, în baza cărora librăria, care este un magazin al SA „Cartea”, recepționează din depozitul SA „Cartea” și reflectă în stocul librăriei mărfurile expuse comercializării și toate informațiile cu privire la acestea.

Generalizând cele evocate, consideră că decizia organului fiscal, hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel încalcă legea procedurală și materială și, ca efect, încalcă dreptul de proprietate al SA „Cartea” garantat prin Constituția Republicii Moldova și prin art. 1 al Protocolului 1 la Convenția europeană a drepturilor omului, care necesită a fi restabilit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 28 noiembrie 2016 împotriva deciziei instanței de apel din 28 septembrie 2016, în termen.

La 02 decembrie 2016 în adresa intimă Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a fost expediată copia recursului declarat de către SA „Cartea” cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului declarat de către SA „Cartea” în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la

alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SA „Cartea” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

De altfel, nu pot fi reținute nici afirmațiile recurentului, prin care se pretinde încălcarea drepturilor procedurale la examinarea cauzei în ordine de apel, și anume necomunicarea, în mod explicit, reprezentantului SA „Cartea”, care aștepta în holul instanței, despre începerea examinării cauzei sale, deoarece în susținerea acestei poziții instanței nu au fost prezentate probe pertinente și admisibile.

În timp ce actele cauzei atestă incontestabil că reprezentantul SA „Cartea” a fost înștiințat, contra semnătură, despre data, ora și locul examinării cauzei (f.d. 90), cu toate acestea la ședința stabilită pentru 28 septembrie 2016, ultimul nu s-a prezentat, din care considerente instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia, ținându-se cont în acest sens de prezența confirmării citării legale, precum și de faptul că în pricina dată nefiind prima ședință.

Pe de altă parte, nici în urma investigațiilor efectuate de instanța de apel, ca urmare a depunerii plângerii pe subiectul dat de către avocatul SA „Cartea” Ariadna Dodi, nu s-a constatat încălcarea drepturilor procedurale ale SA „Cartea” la examinarea prezentei pricini, inclusiv de reprezentare, de citare, la apărare, de participare la examinarea cauzei etc., fapt ce în plus atestă netemeinicia afirmațiilor invocate în acest sens de către recurent.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către SA „Cartea” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SA „Cartea” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Societatea Editorială și Comercială pe Acțiuni „Cartea” se consideră inadmisibil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva